

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
Hírlap-Könyvtár
Növedéknapló

1903. év. 784. sz.

1903.
január 3.

A MI LAPUNK

1-ső sz.
II. évfolyam.

MAGYARORSZÁG ÖSSZES IPAROSAINAK ÉRDEKEIT SZOLGÁLÓ HETI KÖZLÖNY
S IPARTESTÜLETEK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 4 korona.

MEGJELEN MINDEN SZOMBATON.

Előfizetési ár:
Félévre . . . 2 korona.

Felolós szerkesztő: Babós Elek. — Társ-szerkesztők: Lábdy Antal és König S. — Kiadja a szerkesztőség.

Szerkesztőség:
Szeged, Csekonics-utca 1.,
ahová a kéziratok küldendők.

Lap-bizottság:
Regdon Sándor építész.
Pály Dániel vasöntő és gépgyáros.
Brauswetter Ottó órágyáros.
Braun János hangszer-készítő.

Kiadóhivatal:
Szeged, Kárász-utca 7-ik szám.
(Braun János hangszerkészítő)
ahová a pénzek küldendők.

HETI NAPTÁR.

1903. január 4-től 10-ig. (Az évnek 1. hete.)

- Január 4. Vasárnap: Títusz
» 5. Hétfő: Teleszf. püspök
» 6. Kedd: Vizkereszt
» 7. Szerda: Rajmund
» 8. Csütörtök: Szeverin apostol
» 9. Péntek: Julián vértanu
» 10. Szombat: Vilmos püspök.

Sorshuzások: Jan. 5. Salzburgi sorsjegy, Innsbrucki sorsjegy, 40%-os osztrák földhitelintézetű nyeremény sorsjegy, II. kiadmány, nyeremény húzás, Ugyanaz, törlesztési húzás.

Megszivlelésre.

Egy Berlinben megjelenő szaklap az „Allgemeine Fleischer Zeitung” közli, hogy 1902. évi decz. hó 15-én jelentkezett a 25-ik ezer előfizetője, a kit ennek öröme arany órával ajándékozott meg a lap. Az „Allgemeine Fleischer-Zeitung”-nak ez az állítása nem tulás, hanem tény, s hitelesen be is van igazolva.

Németországban 284 ipari szaklap van s mindeniknek meglehetősen szép számu az előfizetője. Ez is bizonyosága a német iparosok műveltségének s kifejlődött üzleti tudásuknak. Németországban nincs olyan iparos, a ki egy szaklapot ne járatna. A jómóduak többfelét is járatnak, mert kötelességüknek tartják a szaklapok olvasását, hogy az iparra vonatkozó dolgokat megtudják és a szerint tájékozódjanak. Nálunk, sajnos, más viszonyok uralkodnak. Az iparosok jó nagy része, különösen a kisebb vidékiek, egyáltalában nem olvasnak szaklapot. Persze az ilyen iparosok tájékozatlanul mennek bele mindenbe, míg pénzük futja.

Mi megkíséreltünk mindent, hogy iparosainkat olvasásra bírjuk.

Nem dicsekvésképpen mondjuk, de a németországi s magyarországi szaklapokkal bátran megállja lapunk a versenyt, mert nagyon sok hivatott egyén állítása szerint, *lapunk egyike a legjobban szerkesztett komoly szaklapoknak.* A német

szaklapok egyike sem hoz vezércikket. Szakcikkék is ritkák. Nincs pl. mint nálunk a kérdések és feleletek stb. című rovat, a hol mindenki elmondhatja óhaját. Nem is foglalkoznak ott minden beküldött jogos panaszszal, mint mi, s bár nincs 25,000 előfizetőnk, de bátran mondhatjuk, *hogy több áldozatot hozunk előfizetőinkért, mint akármilyen más német vagy magyar szaklap.* Előfizetőink erről meggyőződhetnek már.

Lapunk szerkesztőinek egyike minden nevezetesebb üléshez utazik; felesleges talán mondanunk, hogy ez óriási anyagi kiadással jár. Németországi szaklapokban e helyett törvényszéki büntetések, ítéletek közölteitnek, tanoncok és segédek lopásairól, mesterek kihágásairól. Némelyik szaklap valóságos rendőri közlöny és mégis létezhetik.

Nem kell Németországban *hetekig felszólítani az előfizetési díjért.* A német szaklapok szerkesztőségei pedig éppenséggel nem állanak úgy rendelkezésére mindennemű ügyben előfizetőiknek, mint mi. S mégis, mikor a csekély előfizetési díjról van szó, mennyi keserves várakozás telik el; s ha beszüntetjük a 10-ik kérés után a lap küldését, harag van, míg a németeknél 14 napnál tovább senkinek sem várnak. Elég szomorú, hogy nálunk az e részbeli viszonyok oly ferdék. Lapunk *minden erejével igyekszik az iparosok jólétét előmozdítani, de ők legnagyobb részt mégis hálátlanok.* Mennyi fontos dolgot tudnak meg lapunkból s azt felhasználva mily előnyükre válik!

Számos elismerő levelet kapunk az igaz. Vidékről folyton köszönetik, hogy ez vagy amaz hírünk, cikkünk mily jól esik nekik.

A kezdet nehézsége lezajlott lapunk életében s bizony mondhatjuk, hogy előfizetőnk dolgában nem állunk úgy, mint azt buzgó munkánk után, tekintetbe véve a magyar iparosok számát, megérdemelnénk. Reméljük azonban, hogy a második évfolyam kezdete eredményesebb lesz s iparosaink példát vesznek a németektől, mert csak ott emelkedik a szakipar és annak tekintélye, ha üzői *minél műveltebbek s céltudatosan*

dolgoznak. Ezek elősegítésére pedig mi sem szolgál inkább, mint egy jól szerkesztett, tanulságos szaklap olvasása, mely védi, elősegíti érdekeiket. Mi pedig büszke önérzettel hivatkozhatunk arra, hogy a mit szaklap nyújthat vagy lehet, mi *mindent megtettünk*; minket sohasem vezetett önérdek, senki kedvéért és pénzéért nem voltunk sohasem hajlandók oly dolgokat elkövetni, közölni, mi az iparosokat megkárosíthatta volna. A jövőben is ilyen lesz munkánk. Abban a reményben, hogy a nehéz kezdet elmúltával nagyobb támogatásra lelünk iparosaink körében s azok jobban hozzászóknak a szaklap olvasásához, indulunk neki a második évfolyamnak.

A Mi Lapunk pártállásosságát mindenhol elismerték, hisz nem létezik heti szaklap, melynek *féléri* előfizetési ára **csak 2 korona** volna s így azt mindenki megrendelheti, mindenkinek rendelkezésére áll, a ki annak felvirágzásához, megerősödéséhez hozzájárul.

Szövetkezzünk a mig nem késő.

Magyarország nyomasztó közgazdasági viszonyai az utóbbi években ijesztő mérvben súlyosodtak a polgárok vállaira, de különösen a kisipar érzi leginkább a minden téren mutatkozó pangás hatását, nem kell ahoz valami nagy nemzetgazdasági ismeret kiszámítani, hogy a mindjobban szaporodó közterhek, a napról-napra apadó kereset mellett, meddig bírja még a nemzet az ellenállást a titáni harcban; mikor csavarja ki az erős ellenség a kimerült magyar iparos kezéből az élettartó fegyvert, a szármot, hogy azután — ha ugyan koldusbotra nem jutott — vándorbotot véve kezébe, jobb hazát keressen.

Látjuk, hogy a hanyatlás és pusztulás hógörgetgként közeledik felénk és ha végső erőnket meg nem feszítjük, menthetlenül eltemet bennünket, megöl mint a lázas beteget a fenyegető lidérc nyomás. Látjuk hogy függő közgazdasági helyzetünknel fogva a nemzet közóhajtása, ipari felvirágzásunk egyedüli biztosítéka: az önálló vámterület érvényesítése még mindig a boldogabb utókor számára tartatik fenn.

Pedig az ipari kongresszusok egész sorozatán kifejezésre jutott az ország ipartestületeinek azon kívánsága, hogy az önálló vámterület létesítésével, a magyar ipart Ausztria gyarmati alárendeltsége alól fölszabadítsuk, mert csak vámvédelem biztosíthatná a magyar ipart az osztrák iparczikkek beözönlésétől.

Kértük az ipartörvény módosítását, mely a kontárok nagy számától és azok piszkos versenyétől szabadítana meg. Kértük a fegyenczipar oly irányu szabályozását, hogy a fegyenczikkely oly cikkeket ne készíttessenek, a melyekkel a képzített iparnak versenyt csinálnak. Kértük az ipari vásárok korlátozását, a melyek ma a kifejlett kereskedelem és közlekedési eszközök

mellett létjogosultsággal nem bírnak, mivel ma már a legkisebb helységben is vannak ipartelepek és üzletek, a hol a fogyasztó közönség minden perczen födőzheti szükségletét és az így megtakarított idő és fuvardíj kiszámíthatlan hasznára válna hazánk iparosainak.

De miután ezen mindnyájunk által régen várt és sürgetett tényezők Ausztria önzése folytán maig sem érvényesülhettek, olyan módokról kell gondoskodnunk, melyeknek eszközei kezünkben vannak; s ez nem más, mint a kis erők tömörülése, a *szövetkezés*.

Tovább nem lehet összetett kézzel, tétlenül nézni, hogy a magyar ember a földjéből merített s verejtékkal szerzett pénzt idegen országból behozott iparczikkekért szórja ki akkor, midőn a magyar ipar ős izlesre, csinra, szilárdságra, verenyképességre nem áll az osztrák mögött.

A magyar iparosnak tudása, képessége, ügyessége megvan, csak a tőkéje hiányzik; ha a szövetkezés által ezen a hiányon segítve lesz, ha a magyar iparczikkek nagyobb tömegben készíthetnek, akkor a hazafias magyar kereskedő is bizonyára inkább adja pénzt a magyar iparosnak, mint az osztráknak.

Ilyen módon, ilyen eszközökkel kizárhatnánk az osztrák iparczikkeket önálló vámterület nélkül is, és ha a közös állapotok iránt oly esőkönösen ragaszkodó vezérférfiak tapasztalni fogják, hogy maga a magyar társadalom törvényes intézkedés nélkül is tud magán segíteni, akkor a nemzeti jóletért törekvő creyes akarat, erőt kifejtő magyar nemzet elérndi a nagy célt, melyért századok óta küzd.

Tömörüljünk, egyesüljünk, szövetkezzünk, ez az egy mód van hanyatló iparunk megszilárdítására és ha iparostársaink az általunk megindított szegedi állandó és minden nevezeteseb helységben eleinte időközönkénti iparsarnokok létesítésében céltudatos támogatásban részesítenek, akkor már nem messze állunk a régen táplált reményünk megvalósításától.

Mult hó 26-án tartott értekezletünk alkalmával örömmel győződünk meg, hogy Szeged iparának érdekét felőlelő üdvös mozgalom termékeny talajra talált, mert kiválóbb iparosaink szép számmal sorakoztak a szövetségbe részbetét jegyzéseikkel, a mi remélhetőleg egyebütt is könnyen elérhető volna.

Szóba jött az értekezleten a „Szegedi Híradó“ mult hó 25-én megjelent számában azon, a mi irányunkkal ellentétes nézet; hogy a szövetkezetet nem a kisiparosok szerény tőkéjével, hanem befolyásos pénzemberek bevonásával kellene létesíteni.

Semmi kifogásunk ez ellen, sőt üdvözöljük és szívesen vesszük, ha pénzes emberek a szövetségbe, mint részbetétesek, belépnek és honi iparunk megvédését hazafias hozzájárulásukkal támogatják; de engedje meg a tisztelt cikkiró,

hogyan kijelentsük, miszerint a vezető szerepet a gyakorlati téren megedzett immár kereskedelmi ösmeretekkel rendelkező iparosok kezébe óhajtjuk letenni és mivel a szövetséget létrejövését semmiféle mellékintézménnyel kockára tenni sehol és semmi szín alatt nem akarjuk, Szegeden egyelőre tisztán és kizárólag csak a közös raktárszövetséget megalapítását akarjuk létrehozni és ha már ez megszilárdult, mehetünk lépésről-lépésre tovább. Részünkről nem tartjuk célra vezetőnek, hogy egyszerre sokat markoljunk, mert könnyen elérhetjük, hogy semmi sem marad a markunkban; s ha a közmondást tartjuk szem előtt: „*lassan járj, tovább haladsz*“, biztosabban célra érünk és hogy célra érünk, arról alapos reménnyel biztat bennünket ügyes és törekvő iparosaink nagy száma, a kik a szövetséget jótékony támogatása mellett kifogják fejteni tehetségüket, be fogják bizonyítani a hazafias fogyasztó közönségnek, hogy érdemesek a támogatásra, a magyar társadalom pedig önmagát becsüli meg, midőn a külföldi iparcikket mellőzve, a hazai ipart pártolja.

Ipartestületeinkhez!

Mult számunkban felterjesztést intéztünk a kereskedelemügyi miniszter ur ö nagyméltóságához, hogy jövő iparos nemzedékünk: iparos-segédeinknek feltétlenül szükséges idegenben-járás megkönnyítése és részükre a vasuti díjszabályokban menetdíj-kedvezmény biztosítsák.

Ezen felterjesztésünket külön kísérőlevél kapcsán a miniszter urnak megküldöttük.

Habár bizalomtelten várjuk kormányunknak kedvező döntését iparos segédeink érdekében, kell és mellözhetlen szükséges, hogy az ipartestületek is foglalkozzanak ezen ügygyel. Remeljük, hogy valamennyi értelmes ipartestületben felleljük oszlopos támogatóinkat, hisz az ipartestületek tagjai egytől-egyig kell hogy velünk érezzenek, velünk küzdjenek és az iparosság javáért folytatott önzetlen munkánkban minket támogassanak.

Nem képzelhetünk iparost, nem ismerünk hü fiát hazánknak, a ki nem azon fáradozna, hogy a magyar iparos nemzedéket azon polczra emelni segítse, hogy ezen eddig bünszámba menő elhanyagolt legmegbízhatóbb osztályát polgárságunknak az öt megillető polczra jutatni legnagyobb készséggel ne igyekezze.

Tüzzék ki tehát ipartestületeink napi-rendre az általunk fölterjesztett kérvényünket, csatlakozzanak az általunk kifejtett kérvényhez, folyamodjanak az iparkamarákhoz, hogy azok is támogassák az eszmét és egyesült erővel juttassuk diadalra az iparos osztály nemzedékének ez idő szerint legfontosabb szükségének, óhajának teljesülését.

* * *

Miután az ipartestületek országos szövetségébe leendő belépés érdekében a t. ipartestületeknek nyilatkozniok kell, kérjük a t. elnökséget, sziveskedjék az ügy tárgyalása után hozott határozatát és annak indokait velünk is közölni, valamint azt, hogy a vezetése alatt álló ipartestület belép-e a szövetségbe tagul.

A szerkesztőség.

Zárás után.

A most bezárult szegedi karácsonyi iparosvásárra érdemes visszapillantánunk s levonni abból a tanulságot a jövőre.

Benső örömmel tölt el bennünket az elért siker és ebben találjuk meg fáradozásaink jutalmát.

Ha e kiállításunk a közvetlen anyagi sikerekben nem is mulja fölül az eddigieket, mégis a legsikerültebbek közé sorozható, mert eltekintve a nagy látogatottságtól s az ennek révén iparosaink szerzett ismeretségétől, míg az eddigiekben kevesebb számban, de nagyobb értékben történtek vásárlások, ezuttal a látogatók érdeklődése jóval fokozottabb volt s a bevásárlók aránytalanul nagyobb számban szerezték be apróbb tárgyakból karácsonyi szükségleteiket.

Törekvő iparosaink engedtek a vezetőség által kezdeményezett új iránynak s ezuttal a fő súlyt inkább az apróbb dísz tárgyak és gyermekjátékok készítésére fektették. Nem is volt okuk megbánni, mert a hazafias közönség oly meleg pártfogásban részesítette, hogy az ezuttal csak próbaképen behozott apróbb tárgyakat folyton utánpótolni voltak kénytelenek.

Szolgáljon e siker buzdításul iparosainknak, törekedjenek asztalos, lakatos, bádogos, esztergályos, szijgyártó, kosárfonó stb. iparos-társaink eddigi szakmájuk mellett az apróbb háztartási cikkek, dísz tárgyak és gyermekjátékok készítésére is, mert ez által nem csak a maguk érdekeit mozdítják hathatósan elő, hanem egyuttal közgazdaságunknak is hasznos és hazafias szolgálatot tesznek, mert a mily arányban fejlesztik

ezen cikkek gyártását, épp oly arányban vonják el Ausztria telhetetlen zsebéből azon jövedelmeket, melyek a mi éhlettelenségünk révén századokon át az ő vagyonosodását mozdította elő.

A szegényezés, a bosszankodás a figyelőnek arczába kergeti a vért, midőn látja piaczaink, kereskedőink raktárait, a melyek tömve vannak oly külföldi cikkekkel, melyek egy részét iparosaink minden külön üzleti berendezés nélkül elég olcsón előállíthatnának, vagy a melyek csekély befektetéssel, egy pár száz korona értékű berendezéssel, olcsón és nagyban, minden különösebb szakértelem nélkül is előállíthatók volnának.

Az iparosok éhlettelenségén, nemfőrdöm-ségén, a megszokotthoz való ragaszkodásán mulik, hogy elelmi cikkek s némely hazai eredetű iparágon kívül majdnem minden használati szükségleteinkért a külföldnek adózunk.

Hát nem szegény-e ezen állapot hazánk szakmabelileg különben elég ügyes iparosaira?

Hogy a hazai iparosság elég képességgel bír azon közszükségleti cikkek olcsó előállítására, a melyeket most a külföld fedez, ezt — számtalan iparosainkon kívül — épen a mostani kiállításra hozott cikkekkel bizonyítják. Nem győzünk csudalkozni az iparosság zömének a régi, elavult megszokottsághoz való esőkönyös ragaszkodásán s alig bírjuk magunkat túrtörtetni a lesújtó bírálattól.

Keresik iparosaink a hibát a közös vámtérletben, a hazai kereskedelem mellőzésében, az ipartörvényben, a rabiparban, a kontárságban stb. mindenben, csak önmagukban nem.

Hazánk ipari közszükséglete, iparunk jelenlegi fejlettségéhez képest, oly óriási, hogy ha saját bellöldi szükségleteink egy jó részét a hazai ipar fedezhetné, a bajok forrásaként említett tényezők elenyészőek lennének.

Kívánatos volna, hogy iparosaink nyomasztó helyzetükön ne a folytonos panaszkodással, hanem új és új iparágakra való áttéréssel igyekezzenek segíteni, hisz oly tág tér kínálkozik, hogy válogathatnak benne.

Bezárult kiállításunkból külön kell méltatnunk néhány az új iránynak hódolt törekvő iparosunkat, kiket e téren uttörökként kell tekintnünk.

* * *

Kezdjük mindjárt a *bőriparon*. A bőriparból öten állítottak ki, kik közül Benedek Imre és Falábu László fiatal iparosok mutattak be, a tőlük megszokott szakmabeli cikkek kivül nagy mennyiségben igen diszes kivitelű és olcsó árban különböző divatos erszényeket, pénz- és szivartárczákat, iskolatáskákat és gyermekjátékokat stb.

A faiparból kiállított öt közül Teván Ferencz faszobrász keltett figyelmet korszerű és izléssel készült különböző dísz tárgyival, melyek között sok egyebek közt feltűnést keltettek a

majolika-utánzatu gyertyatartói és egy remek varróasztalka, a melyek mindegyike a műipar remeke; ezen kívül a hirdetési ábrákban mutatkozott be szakavatott mesternek. Hogy ezuttal az iparpártoló-szövetség részéről nem részesült a jól kiérdemelt kitüntetésben, abban leli magyarázatát, hogy a korlátolt számban kiosztott jutalmak és kitüntetésekben, mint új kiállítóra a sor még nem került reá. De már ezuttal is méltányolta a szövetség érdemeit az által, hogy a kiosztandó díszokmányok metszeteinek elkészítésével őt bizta meg.

Az agyagiparosok közül hárman jelentek meg új irányu cikkekkel: Hegedűs Pál, Sebők János és Gyenes Pál, kik igen szép és hűen utánzott vázákat, hazánk különböző vidékeinek és nemzetiségeinek kancsóit, korsóit, továbbá festés alá alkalmas félkészítményű edényeket és dísz tárgyakat, szép kivitelű és izléses mázolatú hamu- és tintatartókat, számtalan változatban gyermekeknek való csecsebecsüket stb. állítottak ki, a melyek a kenyesebb igényeket is kielégítik.

A bádóg-iparból feltűnést keltők voltak Fogel Ede diszes és versenyképes játéktárgyai, melyek nagy kelendőségnek örvendettek s melyekből két fővárosi nagykereskedő nagyobb megrendelést tett.

E szakmánál még a Frimond és Laresz cég cikkeiről kell megemlékeznünk, mely elsőrendű épület- és dombormű bádógos híreben áll és mely szintén most jelent meg először apróbb háztartási dísz tárgyaival. E cégtől többet várunk s reméljük, hogy közelebbi alkalommal meg is fog felelni várakozásunknak.

A kosárfonó-ipart Bíró Jenő és Bali Rudolf képviselte, egyebek közt játéktárgyakkal, melyek nagy részben el is keltek.

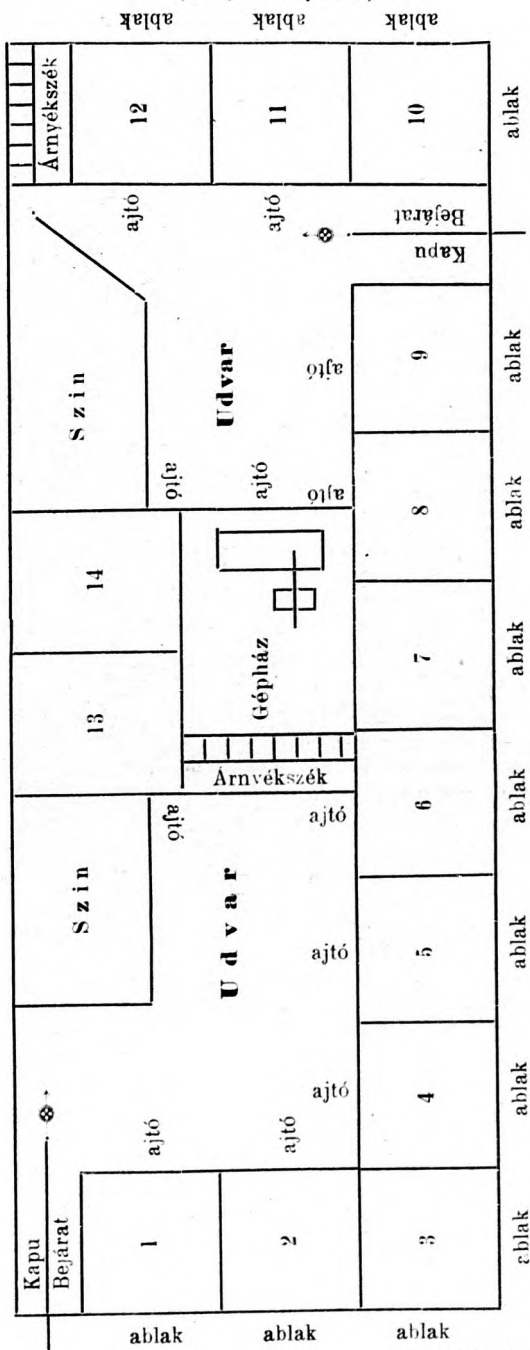
A butoriparból Kulinyi Simon kárpos — ki szép munkájával az iparpártoló-szövetség kettősított nagy díját nyerte el — és Terhes Károly asztalos állított ki apróbb dísz tárgyakat és gyermekjátékokat. Különösen az asztalos-ipar alkalmas a gyermekjátékok készítésére s hiszszük, hogy jövőre többen is megpróbálkoznak vele.

Meg kell még emlékeznünk Kónya György épület- és műlakatosról, ki két darab vert vasból készült művészi kivitelű gyertyatartót állított ki, melyek a tűzi kovácsolásnak valódi remekei s a művészeti tökély magaslatán állanak. Kár, hogy a derék mester csak a bírálat megejtése után állította ki műveit s így nem nyílt alkalma a bíráló-bizottságnak őt a jól kiérdemelt elismerésben részesíteni, mert kétségen kívül ez abszolút-becsű mű a nagy díj nyertese lett volna.

A kiállítás összes bevételé nem nagy anyagi eredmény ugyan, de tekintve azt, hogy ezuttal oly apróbb tárgyak képezték a keresletet, melyek eddig kiállításunkon képviselve nem voltak s a melyek eddig külföldi forrásból kerültek ki, megbecsülendő és ha hazánk többi városai és iparosai karácsonyonként ily eredményt vívnának ki, nagy szolgálatot tennének a hazai iparnak.

Néhány szó a létesítendő árucarnok-szövetkezetekről.

(Befejező folytatás.)

A szervezés.

Legcélszerűbb volna, ha az árucarnok-szövetkezet a már régóta fennálló szegedi butoripari szövetkezettel karöltve létesülne, mert ha külön szerepelne a két szövetkezet, alig lehetne biztosítani azt, hogy az Árucarnok butoriparosokat ne vegyen föl tagul, ha pedig ez így történne, akkor a két szövetkezet között bizonyos érdekelentét támadna. Arra bizony nincs ok, hogy a szövetkezeti eszme révén egyik iparos a másiknak ártson.

De e mellett helyes volna, ha a két szövetkezet adminisztratív költsége megoszlanék és a vegyes iparcikkek forgalma előmozdítaná a butorforgalmat, ezé viszont a másikét.

Távol legyen azonban tőlem, hogy a legkevésbé is befolyásolni kívánám e tekintetben az érdekeltséget. Meg lehet valósítani külön is az Árucarnok-szövetkezet eszméjét, sőt ha a butoripari szövetkezet hajlandó volna együttes üzletvitelére áttérni, ez esetben is mint külön szakcsoport, teljesen autonóm jogkörrel működne. Nyereségét és netáni veszteségét a szakcsoport tagjai egymás között osztanák. Tudvalevő ugyanis, hogy a szakcsoportok az egyes szövetkezetek kebelében, bizonyos formáságoktól eltekintve, mindig önállóan működnek és külön részjegy-alapjuk van, („betét“ czimen) a könyvelés is külön eszközöltetik, mert a szakcsoportok tagjai a saját dolgaikért felelősek.

Mindezeket csak mint eszmét hoztam föl, a többi tanácskozások dolga lesz.

Minden körülmény között kívánatos volna, ha az „Arucarnok-szövetkezetnek“ tagjai, kik részben áruk elhelyezésével, részben számlaleszámításával igénybe óhajtják venni a szövetkezetet, egyenkint legalább 300 korona részjegytőkét jegyeznének. Ezzel biztosíthatnák egyrészt nagyobb érdeklődés, másrészt az, hogy az igények kielégíthetők lesznek, mert szükséges volna kimondani, hogy senki nagyobb összeg erejéig igénybe nem veheti a szövetkezetet, mint az általa jegyzett üzletrész értékének háromszorosa. A ki tehát 900 korona értékű árut akar elhelyezni olyképp, hogy arra 5—600 korona kölcsönt kapjon és hogy azt a szövetkezet értékesítse, köteles legalább 300 korona értékű részjegyet jegyezni, mert a szövetkezet is csak háromszoros hitelt élvez a jegyzett részjegytőke után. Ily módon érdekösszeütközés nem történhet és minden tag jogos igényét ki lehet elégíteni.

Kívánatos volna, ha a jegyzett üzletrészek egyharmada készpénzben már az alakuláskor kifizettetnék, vagy ha ez nehézségekbe ütköznék, akkor árukkal fedeztetnék. A tagnak ugyanis célja árukat beraktározni. Az alkalommal tehát, mikor elárusítás céljából elhelyezi cikkeit és ezekre előleget vesz, vagy a mikor a tárgyak eladása alkalmával megkapja azok értékét, befizetheti a részjegyérték egy részét. Lehetne e mellett pl. kimondani, hogy amíg a részjegytőke befizetve nincs, minden eladott áru értékének 10 százaléka a részjegytőkére visszatartatik.

Ily módon lehetne biztosítani, hogy a szövetkezet akadálytalan vitelére szükséges részjegytőke hamarosan összegyűlik.

Lehetőleg mindig csak magyar anyagokat használjunk ipar-cikkeink előállításához.

Magyar csak magyart pártoljon.

Iparérdekek a képviselőházban.

Szilágymegye törvényhatóságának a hazai ipar fejlesztése ügyében beadott kérvényét a következőkben ismertetjük:

Molnár János azt tapasztalja, hogy nemcsak egyesek, hanem különösen olyan faktorok is, a melyeknek első sorban volna hivatásuk a hazai ipart pártfogolni, e tekintetben nem fejtenek ki olyan erélyt, mint a milyen kellene. Így a vármegyék, a városok, községek, szóval a törvényhatóságok mennyi papírt, nyomtatványt, könyvet, tollat, tintatartót, tintát, vonalzó, írószekrényt, íróállványt igényelnek és használnak, és vajjon ki néz az után, hogy a papír, a levélpapír, a nyomtatványok, a pénztári, adókezelési, nyilvántartási, stb. könyvek magyarországi gyárak, magyarországi kereskedők által legyenek előállítva. Így van ez egyéb iparcikkkel is. És százmilliókat vesz minden évben igénybe a vármegyék, városok, községek építkezése; az adózók nem kis megterheltesére emelnek községházakat, iskolákat, kórházakat, laktanyákat stb., de hogy vajjon azok a falitáblák, térképek, kályhák, takaréktűzhelyek és gyakran egészen készen hozatott ablakok, ajtók, kőlépcsők, fedőcserép, kőlemezek és számos egyéb felszerelési tárgyak magyar ipar gyártmányai-e, magyar kereskedőtől származnak-e, magyar anyagból vannak-e, azt nagyon kevesen keresik és kutatják.

Igaz, vannak anyagok és vannak tárgyak, a melyeket a külföldről olcsóbban és tökéletesebb alakban lehet behozni. De ha mindig csak erre nézünk, akkor sohasem juttathatjuk a magyar ipart abba a helyzetbe, hogy ez is ugyanazon áron és ugyanolyan tökéletesen állíthassa ki a tárgyakat. (Helyeslés ballfelől.)

Ezért midőn hozzájárul a kérvényhez, egyúttal a következő határozati javaslatot terjeszti elő: „A 265. számú kérvény ne csak a kereskedelemügyi miniszternek adassék ki, még pedig pártólól, hanem a belügyminiszternek is azon kérelemmel, hogy utasítsa a vármegyéket, városokat és községeket, hogy mindennemű anyagi szükségleteiket hazai anyagból, — ha csak egyáltalán létezik — továbbá hazai iparosok és hazai kereskedők által elégíttessék ki.“

Major Ferencz teljes mértékben pártolja a határozati javaslatot, de rámutat más faktorokra is, a melyek hivatva vannak arra, hogy a magyar ipar valahára egyszer már Magyarországon virágzásnak induljon. Hogy ez megtörténhessék, erre nézve csak egy szurrogátum az, a mi felhozott. Az iparfejlesztésnek legnagyobb tényezője magának az ipartörvénynek minél sürgősebben megejtendő revíziója.

Az mindenesetre igen nagy faktora lesz a magyar ipar pártolásának, ha e törvény revízióját helyes mederben fogjuk eszközölni és akkor majd nem fognak itt olyan hangok hallatszani, mint sajnos, ezelőtt négy évvel valaki részéről,

a ki azzal érvelt a revízió ellen, hogy „nem szabad reakzionárius irányban visszafejlesztetni az ipartörvényt“. Nagyon örülök rajta, hogy e tekintetben már a miniszteri székéből ráczáfoltak és igen helyesen jelentette ki a multkor Nagy Ferencz, volt államtitkár, hogy igenis vannak olyan törvényjavaslatok, a melyeknek tárgyalásakor nem szabad doktrinákat felállítani, hanem a melyek tekintetében számolni kell Magyarország ipari helyzetével és a magyar iparososztály összes életfeltételeivel. Ez egyik legfontosabb rugója az ipar pártolásának.

Másik módja volna ennek az, a mit Molnár János felhozott; a harmadik kelléke pedig az, hogy módunkban legyen magyar iparcikkeket vásárolni. Hiszen ha ma valaki magyar iparostól származó holmit akar vásárolni, végig kell járnia az egész várost, míg az illető forrást megtalálja. Az Andrássy-uton az oktogonnál van egy üveg- és porcellánkereskedés, a melyre nagy betűkkel az van felírva: „Magyar üveg-“, azután nagyon kis betűkkel, hogy ugyancsak jöszemű embernek kell lennie, a ki el tudja olvasni, ez a szó: „karlsbadi“ és ismét rendes betűkkel „porcellánkereskedés.“ Tehát „Magyar üveg- és karlsbadi porcellánkereskedés.“ Ilyen s hasonló megtévesztéseknek van a magyar vásárló közönség kitéve. Ez irányban rendkívül szükséges lenne intézkedni, hogy a magyar vásárló közönség tudja végre, hol vásárolhat egész biztosan magyar holmit.

Már felemlítette egy alkalommal a házban a bazár-kérdést. A bazárok külföldi holmikkal árasztják el Budapestet; közönséges, hitvány, izléstelen, de potom pénzért kapható dolgokkal rakják meg a várost, nagyban hirdetik áruikat s ezzel magukhoz csalogatják a vevőközönséget. Legfőbb ideje volna már, ha a kormány intézkednék, hogy hasonló módon, mint a hogy az már mindenütt az egész világon nagyon jónak bizonyult, szintén igyekezzék ilyen bazárba való magyar iparcikkék elárúsítására a főváros tekintélyes helyein, központjában efféle bazárépületeket felállítani, s ezzel lehetővé tenni, hogy az a magyar iparos igazán biztos helyre küldhesse el holmiját, az a magyar vevő pedig abban a biztos tudatban mehessen el oda, hogy ott módjában lesz a magyar ipart pártolhatni. A magyar államvasutak állomásain a magyar bazárok eszméjét már részben megvalósítva látja és hiszi, hogy ott idővel csak ugyan kizárólag magyar holmit fogunk vásárolhatni.

Egy negyedik módja a magyar ipar pártolásának, a melyet föltétlenül alkalmazni kellene és a melynek érdekében a magyar sovinizmusnak a lehető lehangosabban kell megnyilatkoznia, esetleg szövetekezés útján, egyes egyesületek szövetezése útján — ez talán még a divatra is befolyással lenne — az, hogy mi magyar holmit és magyar gyárból kikerült ipari

czikkeket magyar iparosoktól vegyünk. Egy határozottan erős társadalmi akciónak kell megindulnia, mint a 60-as években, midőn mindenki magyar ruhában járt. (Felkiáltások jobb-felől: Csak magyar divat volt, de a posztó cseh volt!)

A közel jövőben elérkeztnek látja, hogy tegyünk valamit. Mert attól függ Magyarország jövő sorsa és nagysága, hogyan vagyunk képesek az ipart Magyarországon felvirágoztatni. Éppen ezért legmelegebben ajánlja a benyújtott kérvényt és Molnár János indítványát.

Papp Elek és Kossuth Ferencz hozzászólása után:

Láng Lajos kereskedelmi miniszter: Molnár János azt az ideát vetette fel, hogy a vármegyék, a városok, szóval a törvényhatóságok az ő közszükségeiket magyar iparcikkkel fedezzék. Bátorkodom őt ebben a tekintetben megnyugtatni, hogy éppen most fokozott figyelmet fordítok arra, hogy nemcsak az állam, hanem a törvényhatóságok is a közszükségeket lehetőleg magyar iparcikkkel fedezzék. Alantás közegeimet, nevezetesen a kereskedelmi muzeumot, melynek hatáskörébe tartozik a közszállításokra való felügyelet, egyenesen utasítottam arra, hogy fokozott figyelemmel legyenek a törvényhatóságok szükségleteire.

A mi már most Major Ferencz t. képviselő-társam kívánságát illeti, a melylyel a társadalomnak minél melegebb érdeklődését és tevékenységét irányítja e feladatra, ezt részemről csak köszönettel veszem és bátorkodom éppen Papp Elek t. képviselőtársammal szemben megjegyezni, hogy az állam ebben a tekintetben mindig jó példával járt elől, mert hiszen Magyarországon az állam egyszersmind nagyipari vállalatnak a vezetője és a magyar ipar fellendítése tulajdonképpen összefüggött az államvasutak terjedésével.

A legnagyobb szigorúsággal, a legnagyobb minuciózítással vagyunk azon, hogy az államvasutak szükségleteit magyar czikkkel fedezzék. Évről-évre szólnak a kimutatások erről, úgy, hogy most már 90 perzentje a szükségleteknek magyar forrásból szereztek be. Éppen ezen a nyomon tovább haladva tettem meg a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy a törvényhatóságoknál a közszükségeket hasonló módon fedeztessenek.

Csak mellékesen legyen szabad megjegyezni — a mennyiben Major Ferencz t. képviselő-társam az ipartörvényre vonatkozólag nyilatkozott — hogy az ipartörvény módosítása mindenestre rövid idő múlva kell, hogy napirendre kerüljön. Ne méltóztassék tőlem követelni, hogy azt mondjam, hogy a lehető legrövidebb idő alatt. Többször nyilatkoztam már arra nézve, hogy mily sorrendben kívánok törvényhozási feladatokkal a t. ház elé járulni. Első sorba helyeztem a vicinális vasuti törvényt, azután

a betegsegélyző-pénztárak ügyét, majd a balesetek ellen való biztosítást. Ez az a három ügy, a mivel közelebb akarok a t. ház elé jönni, de, a míg ezek elkészülnek, kell, hogy bizonyos közvélemény képződjék körülöttük. Hasonlóképen, ha az ipartörvényvel készen leszek, nem akarok vele közvetlenül a ház elé jönni, hanem színtén a közvélemény elé akarom bocsátani, mert, azt hiszem, hogy ilyen nagy horderejű kérdésnél nem volna helyes elhirtelenkedve határozni.

A mi még a t. barátomnak, Kossuth Ferencznek a kívánságát illeti, hogy a vasipar most már az állam kezéből a magánosok kezébe adassék át, ez egy gondolat, melylyel már hosszabb idő óta foglalkozunk, de azt hiszem, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok nem volnának alkalmasak arra, hogy e tekintetben változást lehetne létesíteni, mert ahhoz nagy tőkeerők szükségesek; de mint eszmét, melylyel foglalkozni kell, köszönettel vettem. Ezeket voltam bátor felhozni az előadottakra.

Ezután a ház a kérvényt kiadta a kereskedelmi miniszternek és Molnár János indítványa szerint, a belügyminiszternek is. Molnár János indítványának többi részét visszavonta.

Magyarország iparfejlesztése.

IV.

(Folytatás.)

A gépüzem, a közlekedési eszközök rohamos fejlődése, az életviszonyok változatos alakulásai, gazdaságunk hanyatlásával tespedő iparunk és ezek folyományaként kereskedelmünk pangása nemcsak ezen ágakra hat bénítólag, hanem magával rántja az össztársadalmat is és sajnos — hogy be kell vallani — ezen indító okok egész nemzetünket szoritják békókba. Ki kell vetköznünk a megszokott kényelemből, nem szabad engednünk, hogy mások gondoskodjanak ügyeinkről, meg kell ragadnunk a munkát kedvvel és bátorsággal, nem szabad visszariadnunk az előfordulható balsikerek miatt. Nem szabad elvesztenünk a lelki egyensúlyt a végveszélyben sem, hanem a munka nemesítő érzetével legyünk egymásnak segítségére idegen elemek közbejötté nélkül. Mellőzzük lehetőleg az idegen elemeknek befurakodását, a melyekből csak nagy ritkán lesznek hű hazafiak, hanem, ha megszedték magukat, a nálunk gyűjtött pénzt ismét kivándoroltatják eredeti hazájukba és ilyen idegen elemek felkarolásával csak azt értük el, hogy míg most apránként nyeli el a külföld pénzünket, később egy summában viszik majd ki élelmes és tegyük hozzá, a kormány részéről is támogatott egyes vállalkozók a hazánk és népének bizalmából egybegyűlt tőkéket.

Ha a mi tőkepénzesünk igazán nem bírnának érzékkel a hazánk és saját érdekeik iránt,

ha már mellőzhetlenül reáutalva volnánk a külföld vállalkozó szellemére, úgy első sorban ne a szomszédot hívjuk be mihozzánk, a ki régi hazájával soha sem fog erélyes versenyre lépni és inkább annak javát keresi, mintsem meghasonlásba jöjjön saját nemzetével, mert ha a pénz még annyira cosmopolita, vagyis nemzetközi is, az ember nemzetiségét, *eredeti* hazáját soha el nem feledheti és csak azokra számíthatunk a jövőben, a kik magyar földön születtek, magyar érzelmet szívtak keblükbe és magyar levegő volt az éltető elemük, a mit egy becsalogatott külfölditől és főleg egy osztráktól, a ki már az iskolában ellenséges indulatra oktattatik és környezetében is mindig csak ellenséges indulattal viselkedik irányunkban — soha el nem várhatunk.

A külföldieknek nyújtandó kedvezmények — legyenek azok nagy, vagy bármily csekély értékűek — ne adassanak meg minden feltétel nélkül, csak azért, mert valamely iparvállalatot kezdenek hazánkban, hanem legyen államférfiaknak gondjuk arra is, hogy siker koronázta vállalatok a nékiök nyújtott kedvezményeket bizonyos körülmények között az államnak visszatérítsék, a mennyiben megelégedhetnek azzal, hogy az államnak segítségével, a viszonyok kiaknázásával és munkásságukkal nemcsak, hogy a vállalatba fektetett tőkét hasznohozólag gyümölcsöztették, hanem még jóllehet tetemes vagyonyhoz is jutottak.

Azt hiszem, hogy osztrák szomszédainkat nem igen kell majd serkenteni arra, hogy átvándoroljanak mihozzánk tőkéjükkel és tudásukkal, mihelyst észre veszik, hogy Magyarország komolyan hozzálátott a külföldi ipartermékek száműzéséhez és ha elhiszszük is, hogy igazán „gondol“ kormányunk az önálló vámterületre, a mit eddig a kormányférfiak magyarázataiból ítélve, még a bolond sem akar elhinni egy kis elővigyázatot mégis mellőzhetetlennek tartok.

(Folytatjuk.)

Kereskedelmi és iparkamarák.

A győri kereskedelmi és iparkamara m. hó 22-én tartotta Jerfy Antal elnök vezetése mellett évzáró közgyűlését.

Első sorban a kamarai székház építésének ügyéről számolt be az elnök. Az építő bizottság megállapította az építés részletes programját s a tervekre pályázatot hirdetett, mely 1903. január 6-án jár le.

Ezután Szendrői Mór titkár számolt be a kamara ügyforgalmáról es az iroda tevékenységéről a legutóbbi közgyűlés óta.

A kamara 1903. évi költségelőirányzatát a keresk. miniszter 32983 kor. bevétellel és 32200 kor. kiadással s az 5 százalékos illetékules alkalmazásával jóváhagyta.

A fióküzletek üzletvezetőinek alkalmazására nézve a kamara oly véleményt adott, hogy a képesítéshez kötött iparágak fióküzleteinél üzletvezető gyanánt csak oly egyén legyen alkalmazható, a ki az illető iparág önálló üzésére a törvény szerint képesítve van ugyan, de azt önállóan nem üzi.

Az ipartestületek orsz. szövetségének megalakítását a közgyűlés rokonszenvvel fogadta, *mielőtt azonban abba rendes tagként belépne, megvárja a kerület ipartestületeinek a szövetség ügyében megnyilatkozó véleményét.*

Felterjesztést határozott a közgyűlés a következő ügyekben:

Hogy az állami támogatásban részesülő gyárak építkezésénél a belföldi építési anyagok használata s a hazai építészek alkalmazása kötelezővé tétessék.

Hogy a kamarák feltétlen portómentességet élvezzenek.

Hogy a pékiparosok munkaszüneti napokon már esti 9 órakor kezdhessék meg a munkát s hogy a segédek felváltására vonatkozó intézkedés hatályon kívül helyztessék.

Vállalatok és árlejtések.

(Az e rovatban közölt ajánlati versenyekről — melyek érdekelhetik gazdasággal is foglalkozó iparos, valamint kereskedő olvasóinkat is — bővebb felvilágosítással készséggel szolgálunk, ha a kérdésekhez a megfelelő válasz-bélyeg van csatolva.)

A m. kir. államvasutak szegedi üzletvezetősége a Zenta állomáson levő vendéglő bérletére pályázatot hirdet. Bánatpénz 200 kor. Határidő: január 15.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége az Arad állomáson levő vendéglő bérletére pályázatot hirdet. Bánatpénz 300 kor. Határidő: január 20.

Az aradi m. kir. államépítészeti hivatal a petrisi állami elemi iskola felepitésére 10555 kor. 47 fillér erejéig versenytárgyalást hirdet. Bánatpénz 5%. Határidő: január 15.

A m. kir. állami vasgyárak központi igazgatósága a gépgyár részére szükséges 2500 db különféle bórshij és 482 drb vízmentes takaróponyva szállítására pályázatot hirdet. Bánatpénz 5%. Határidő: január 15.

A nagybányai m. kir. gép- és építészeti hivatal a kapniki kohó-hivatal gépjavitó műhelyének felszereléséhez szükséges munkagépek szállítására pályázatot hirdet. Bánatpénz 5%. Határidő: január 18.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége gázolaj-kátrány eladására pályázatot hirdet. Bánatpénz 5%. Határidő: jan. 18.

„A MI LAPUNK“ TÁRCZÁJA.

Iparosaink társadalmi helyzetéről.

Levél Ernő barátomnak.
(Folytatás.)

Az eddigiekben kimutatni igyekeztem a művelődés nélkülözhetlenségét a megfelelő társadalmi és anyagi helyzet biztosítása szempontjából; magyaráztam egyuttal az e kérdéssel összefüggő főbb jelenségeket. Az így előadottakban az iparososztályt magát terhelő legfőbb okokat és azok hatását fejtettem ki nagy vonásokban, rámutatván egyuttal a javulást meghozható eszközökre is.

Most az értelmiségi osztályt terhelő mulasztásokról kívánok hozzád pár szót intézni.

A rendi elkülönítés korában az értelmiségi osztályba tartozók — az úgynevezett honorátiórok — a nemesi és polgári rend között állottak, bár külön rendet nem képezve, inkább az előbbihez tartoztak. Oda számítottak és nagyjában élvezték azok legtöbb kiváltságait. De azért úgy a nemesi, mint a polgári rend velők szemben tartózkodóan viselkedtek, természetes következményeül annak, hogy a tudás, a szellemi kiváltság és az ezek segélyével folytatott kenyérkereset nem mindig örvendtek egyenlő tekintélynek.

A rendi elkülönülés megszűntével s ezzel együtt az úgynevezett születési jogok elhalványulásával az egyéni kiváltság jut érvényre, addigi helyzetéből tölemelkedik az értelmiség. Az az elválasztó űr, mely addig is meg volt a honorátiórok és a polgárság között, a kijelentett és törvénybe iktatott jogegyenlőség ellenére is — megnagyobbodik.

Szükségszerűen és természetes módon megy végbe e folyamat, mert kellett, hogy az addig nem egyformán becsült szellemi fölény, itt-ott talán gúny tárgyává is tett értelmiségi kenyérkereset visszahatást éreztessen, értékének megfelelő jogát követelje. A közös műveltség, szellemi hasonlóság lett volna hivatva a megszeledett űr áthidalására; azonban míg e műveltség a polgári elemnél vagy épen nem, vagy csak lassan fejlődött és terjedt, itt-ott pedig meg hanyatlást is mutatott, addig az értelmiségi osztály abban nagy arányokban haladt s a felszabadulás első mámorában megfelejtkezvén nevelő kötelezettségéről, — de minél teljesebb uralmi vágytól is űzve, mindinkább elzárkozott.

A mámor elmúlt, de hatása még mindig kísért a zárkozottságra való törekvésben. Ez kelti sokakban a lenézés gondolatát.

Mivel az értelmiségi osztály mulasztásáról kívánok szólni, az igazság érdekében az ezen osztályba tartozókat két csoportba kell osztanom. Az egyik a hivatásos értelmiségek csoportja, a másik az, melyet hivatalnoki karnak lehet a leg helyesebben nevezni. Az szellemi erejét és tőkét

jét a születésével kapja, azt önerejéből fejleszti s e szellemi kincs felsőbbbségével uralkodik; ez a tulhajtott hivatalnoki szellemnek és rendszernek köszöni létét. Amaz egészséges nemzeti testnek agya és szíve, mely nélkül az élet és életképesség nem is képzelhető, emez tultengése utján kis jelentőségű és szerepű, sőt beteges szervvé fejlődhetik. Az képviseli a haladást irányító erőt, mert független és szabad; ez nem egyben kerékkötőjévé is válhatik az egészséges irányok kifejlődésének, mert függőségi viszonyánál fogva közérdek színezetében burkolt külön érdekeket kénytelenülhet támogatni. Mindezeknél fogva az a véleményem, hogy az értelmiséget terhelő hibák csakis eme második csoporttal hozhatók összefüggésbe.

A mi hivatalnoki karunk nem fejlődött mindenben a szükségletszabta természetes módon, hanem sok tekintetben külföldi mintára képződött valamely hatalom érdekében; tehát inkább van a hatalomtól való függés veszélyének kiszolgáltatva. Ez magyarázza meg az egyéb társadalmi osztályokról való gondolkodását.

Sajátságos az a napjainkban érezhető jelenség, hogy mily nagy a hivatalnoki pályákra való tödülés. Te magad is úgy mondtad, hogy e pályára érzesz a legtöbb kedvet és hajlandóságot. Kijelentésedet azzal indokoltad, hogy a hivatalnoki pálya biztosítja leginkább a megélhetést és leginkább szerez becsülést. Azt hiszem, nem jól ismered e pálya valódi értékét és tartalmát, csak külső, tetszetős formáját látod: azt, hogy átlagában egy kis igyekezet mellett elég kényelmesen elvégezhető feladatokkal van egybekötve, hogy tekintélyt biztosító hatáskörrel ruház föl és bár csekély, de biztos jövedelmet nyújt. Elfelede az, hogy ennek ára sokszor az egyéni önérték, a tüggetlen gondolkodás és az egészség. Nehéz gazdasági viszonyaink mindenestre nagyban előmozdítják az egészségtelen áramlat életképességét, de azok magukban még nem képeznek elég okot, sőt a vállalkozó szellemet, az életerőt ép a küzdés vágya és kilátása visszatartja annak követelésétől.

(Folytatjuk.)

Miután igen tisztelt előfizetőink egy része az előfizetési díj beküldésénél kiadó hivatal helyett szerkesztőségget ír, bátorokdunk a még hátralékban levő t. előfizetőink számára előnyomott czimmal ellátott postautalványt beküldeni, melynek mielőbbi szives felhasználását, illetve az előfizetési pénznek beküldését kérjük, hogy a czimszalagnak kinyomatása iránt intézkedhesünk.

H I R E K.

— **Meghívás.** A megválasztandó Szeged városi iparhatósági megbizottak névsorának összeállítása érdekében folyó évi január hó 6-án d. e. 11 órakor az ipartestületi székházban megtartandó *értekezletre* választó iparostársaimat tisztelettel meghívom. Szeged, 1903. január 3-án.

Kalmár István, ipartestületi elnök.

— **Kiállítási vásár bezárása** a múlt év december 14-én megnyitott és Szeged lelkes iparpártoló közönsége által élénken látogatott iparkiállítási vásárt Lábdy Antal elnök, január 1-én este öt órakor zárta be, megköszönve a kiállító iparosoknak pangó iparunk föllendítése érdekében kifejtett nemes buzgalmát, az iparpártoló közönség meleg érdeklődését és jóindulatú támogatását, serkentette iparosainkat, hogy a karácsonyi kiállítási vásárnak ugy erkölcsi, mint anyagi sikere buzdításul szolgáljon jövőre. És a most bezárt kiállításon észlelt tapasztalatokon okulva, a jövő alkalommal oly iparcikkkel lépjenek fel, melyek a háztartásban gyakori szükségletet képeznek és főleg alkalmasak arra, hogy a külföldi iparcikket kiszorítsák.

— **A szeged-felsővárosi iparoskör** szép látogatottságnak örvendett Szylveszter-estélyt tartott egyleti helyiségeiben. Az érdekes felolvasásokat a hallgatóság zajos tetszésnyilatkozattal hálálta meg. — Nem volna-e helyesebb ilyen felolvasásokat az ipartestület nagytermében megtartani, a mennyiben ez a város központjában lévén iparosaink sokkal nagyobb számban élvezhetnék az iparosbarátok jóindulatú fáradozásainak gyümölcsét?

— **Gyáralapítás.** Biharmegyében, Szadrics község határában, Willgerodt Ágost berlini tőkepénzes két millió kétszáz ezer korona befektetéssel hatalmas gyárat alapít, a mely évente 1000—1200 munkásnak fog kenyeret adni. Maga az ipartelep 75 kat. holdra fog terjedni. A gyárban faanyagokat dolgoznak föl, lepároltatják s vegyi készítményeket állítanak elő. A gyárat ez év végével üzembe helyezik.

— **Uj iparágak Szegeden.** Minden téren előre halad Szeged városa. Legutóbbi hetekben *Klein L. és Testvére* nyakkendő-gyárat létesített, a mely, tekintettel azon körülményre, hogy ez a második ilyen gyára hazánkban, biztos jövőt remélhet. A másik *Hoffmann Aladár gőzmosódája*, mint a minő Magyarországon, illetve vidéki városokban nem igen található. A számos segéd-gépeket egy négylóerejű légszusz-motor fogja üzemben tartani, melyek a legmesszebb menő igényeknek is megfelelni képesek leendnek. Szeged és vidékének jobb vendéglősei nagyobbrészt jelentkeztek már állandó megbízókul, de nemcsak ezek, hanem magánházak is biztosították támogatásukat. Kívánjuk, hogy ezen új iparágak számításaikban ne csalódjanak,

— **Kérelem.** a „Kereskedelmi muzeum konzuli közlemények“ hivatalos tudósító szerkesztőségéhez. A közlemények, melyekkel értékességük folytán az ipari és kereskedelmi világot gazdagítani méltóztatik, nem felel meg tökéletesen a magyar érdekeknek, holott, magyarul írva: feltételezzük, hogy ezen czélt szándékozik szolgálni. Nem elégitheti ki a magyar érdekeket már azért sem, mivel a konzulatusi jelentések mindig csak a „monarchiaról“, a „birodalom“-ról beszélnek és így mi magyarok soha sem tudjuk, hogy ezen „birodalom“-ban mennyi jut mi reánk? Talán ki lehetne eszközölni a konzulatusoknál, hogy külön tárgyalják az osztrák és külön a magyar érdekeket, mert elvégre, ha van is a konzulatusoknak monarchiájuk, nekünk nincs és mi nem is tartozunk a monarchiahoz, mi önálló Magyarország vagyunk és ha érdekekkel kísérjük is szomszédunk dolgait, azzal kevesebbet törődünk, mint a magunk bajaival. Ha tehát lehetséges volna a kiviteli czikkeket származási országuk szerint osztályozni, bizonyára hálára köteleznék a magyar ipart és kereskedelmet egyaránt. Ennek megkísérlésére kérjük fel a kereskedelmi muzeum igazgatóságát.

— **Egy közintézmény.** Szabadkáról arról értesít levelezőnk, hogy a hentesek a város által fenntartott vágóhelyet *életük és egészségük megóvása czéljából* kerülni kénytelenek, a miről a várost ügyvédjük közbenjöttével értesítették. A város belátta a panásznak helyességét, megengedte, hogy ki ki *othon* vágassa sertéseit. Ezzel ismét gazdagabb lett egy disznósággal Szabadka városa!

— **Kinevezés.** Faragó Ödön, budapesti állami felső-ipariskolai tanár Bars, Esztergom, Nyitra, Pozsony, Trencsén és Turóc megyék iparostanoncz iskoláinak szakfelügyelőjévé nevezetett ki.

— **A kőmives-ipar gyakorlásának szabályozása.** A budapesti építőiparra vonatkozólag a fővárosi kőmives-mesterek és segédek között létrejött szabályrendeletet a belügyminiszter jóváhagyta, melynek főbb pontjai: Az irodai személyzet munkaideje reggeli 8 órától déli 12-ig és délután kettőtől hatig tart. Az építő munkások munkaideje márcziustól októberig reggel hat órától délutáni hat óráig tart, októbertől február végéig a munkaidő reggel hét órakor kezdődik és tart az esti órákig. Nyáron másfél óra a déli pihenő, télen egy óra. A reggeli szünet mindig félóra. Többletmunkáért nagyobb bér jár a munkásoknak. Ha valaki a rendes munkaidőn fölül, vagy ünnepponon dolgozni akar, azt szándékáról lebeszélni, vagy munkájában háborgatni nem szabad. A fölmondás a munkaadó és a segédszemélyzet közt azonnal való kilépésre a heti kifizetés alkalmával történik. Azonban fölmondhat a munkás, vagy ennek a kenyéradója hét közben is, de a fölmondás érvénye csak a hét végén kezdődik.

Ha az építő munkát elemi csapás, vagy más akadály miatt nem folytathatják, a munkaadó csak az addig teljesített munkát köteles megfizetni.

— **Iparos-tanoncz iskolák szakfelügyelője.** Ez ideig a kir. tanfelügyelők ellenőrizték az iparos-tanoncz iskolákat. Jövőben ezekre az iskolákra külön szakfelügyelők lesznek. Füleki József szegedi állami fa- és fémipari iskola tanára nevezetett ki Bács-Bodrog és Csongrád megyékre.

— **Iparhatósági megbizottak.** Szegeden e hó 7-én lesznek az iparhatósági megbizottak megválasztva az 1903. évre. Mult számunkban jeleztük már ezen intézménynek fontosságát és felhívjuk iparostársainknak figyelmét ujjolag ezen polgári jog és kötelességnek minél nagyobb számban gyakorlására. Örömmel jelezzük ez uttal, hogy — bár csak egy igen kis töredéke iparosságunknak — érdeklődését azzal tanusította ezen intézmény iránt, hogy összeállította a jegyzékét azon iparosoknak, a kiket ezen tisztséggel megbizni óhajt.

— **Uj találmány.** Bátor Markovits Mihály szabadkai műfestő magyar uj enyv elnevezésű anyagot állított össze, mely az igen drága csont- és bőrenyvnek mellőzhetését vonja maga után. Az uj magyar enyvnek kilója 4 fillérbe kerül, tehát *egyhatod részébe* azon összegnek, mint eddig. Ezen találmány iránt érdeklődni és előnyeivel a jövő számunkban fogunk bővebben foglalkozni.

— **Iparfelügyelőségi látogatás Sárospatakon.** Nov. hó 28-án látogatta meg a kereskedelmi miniszterium megbízásából Kiaszker Albert kir. iparfelügyelő a sárospataki fazekasokat, hogy meggyőződjék az elért eredményekről s a hiányokat is megállapítva, a tapasztalatokról a miniszteriumnak jelentést tegyen. A miniszteri megbizott oly szép haladást állapított meg, hogy ezen iparág a legszebb reményekre jogosít. A fazekas nyersanyag-raktár számadásai kifogástalanoknak mutatkoztak és kiderült, hogy a miniszter segélye megmentette a már züllésnek indult ipart és e szövetkezet működése a fazekasokra áldásos. Igazolást nyert, hogy egy áruraktár, egy máz- és festékörlő készülék a továbbfejlődésre engedhetetlen s ebben az irányban, illetve e hiányzó intézmények létesítésére a miniszteri kiküldött, mint közbenjáró, felkérte. A kereskedelmi miniszterium dr. Ballagi Géza képviselőnek közbenjárására a fazekas rajziskolát az 1902-3. évre is engedélyezte, ennek költségeit kiutalványozta, ezzel és az által, hogy a város képviselote ez évre a tanterem bérét és világítását elvállalta, a rajziskola fennállása és továbbfejlődése biztosítva lett s így a fazekas agyagfestészet biztos fejlődésnek néz elé. A kereskedelmi miniszterium 300 korona segélyt utalt ki egy pataki fazekas részére, a ki a kályhagyártás módját Nagy-Szöllősen fogja négy

hónapon át tanulmányozni és ennek alapján Patakon a kályhaipart gyakorolni. Mindehez több év és fáradság volt szükséges, de ha ezen irányban minden részről a kellő kitartás meglesz, a pataki fazekasipar kellő virágzásra jut s e nemben Magyarországon, szépségénél fogva, vezető képességgel bír. Ezen iparág fejlődése már el lévén inditva, sor kerülhet egy másikra, hogy melyikre, azt megmutatja a jövő, de hogy valamelyik következzen, az nagyon is kívánatos.

— **A szegedi iparos-ifjak** a Csikós-féle vendéglőben üdvözölték az uj év beköszöntését. A tánczzal egybekötött társas összejövetel szép sikerrel végződött.

— **Szép eredmény.** Mult számunkban megirtuk, hogy a magyar czukorka-gyárosok megélhetésére törtek a czukorgyárosok. Az előbbieket szép számu gyűlést tartottak Budapesten, az „Országos Iparegyesület“ helyiségében. Az értekezletet dr. Soltész Adolf, az iparegyesület titkára vezette és előadta, hogy a czukorka-gyárosok érdekében már eljárt a czukorgyárosok egyletének elnökénél, hatvani Deutsch Bernátnál, a hol előadta sérelmét és kijelentette, hogy a miniszterhez fog fordulni orvoslásért, ha a gyárosok vissza nem vonják intézkedésüket, mire az elnök nemcsak azt jelentette ki, hogy az áremelést beszüntetik, hanem még azt is, hogy visszatérítik a 2 korona árkülönbözetet mindazoknak, a kik már eddig a drágább czukorból vásároltak. Ezt az értekezlet örvendetes tudomásul vette és köszönetet szavazott hatvani Deutsch Bernátnak loyális eljárásáért. Ezután a czukorka-gyárosok elhatározták, hogy érdekeik állandó védelme végett belépnek az „Országos Iparegyesület“-be, a hol külön szakosztályt fognak képezni. A jövő héten ujabb értekezlet tartanak a czukorka-gyárosok Budapesten. A brüsszeli konferencia, illetve a már benyújtott törvényjavaslat értelmében a kedvezményben részesült czukor-kivitel meg fog szünni, a czukorka-gyárosok most azt akarják, hogy ezen kedvezményezett czukorból juttasson a kormány egy részt a magyar czukorka-gyárosoknak, mert csak úgy lesznek képesek megakadályozni a rendkívül nagy osztrák versenyt. E célból a gyárosok küldöttséget fognak meneszteni Láng miniszterhez és Toepke államtitkárhoz. — A kereskedelmi miniszternek mult számunkat külön boríték alatt küldöttük meg, hogy tudomást szerezhessen arról, miszerint azon irány, a melyet a czukorgyárosok a czukorka-gyárosokkal szemben elkövetni akartak, nem csak a magyar czukorka-gyárosokat sértette volna meg, hanem egyszersmind meggyalázás lett volna az egész nemzetünkre nézve, a mit kormányunknak túrnie nem szabad. A szakosztály a következőkép alakult meg. Elnök: Gerband Henrik, alelnök: Schmiéd L. és Pollák Kázmér, titkár: dr. Soltész Adolf. A választmányba Szegedről Lindenefeld Bertalan czukorkagyáros lett beválasztva.

— **Meglepő gondoskodás.** Húszállítók csak rettegéssel vették igénybe szállításaik alkalmával a m. kir. államvasutat, mert nem volt kellő számban hűtőkocsija. Dicsérettel kell megemlékeznünk a vasut igazgatóságáról a miatt, hogy a jövő nyár folyamára harmincz hűtőkocsit hoz forgalomba.

— **Féltve őrzött alapszabályok.** Alakult ugyanis a múlt évnek valamelyik napján egy hangzatos „szövetség“, a melynek intézőjéről lerántottuk az álcát. Az 1902. évi december hó 15-én megjelent és nagybetűvel jelzett „Kisiparosok lapja“ czime alatt nagyon apró betűkkel jelzett (magyar munka) „hivatalos közlönyben“, a melyet lapunk egy barátja küldött be hozzánk, olvassuk, hogy 1902. január 4-én a „szövetség“ javára muriznak és a drága belépti jegyek árain túl még hírlapilag nyugtázandó felülfizetések is elfogadtatnak. Kértünk már — de nem kaptunk a „nemes czélú“ szövetségtől alapszabályokat; féltve őrzik azokat, nehogy avatatlanok is megtudják vagy utánozzák a „nemes törekvést“. Ugyacsak abban a számban ir valami Gelbschnabel Ernő a „Meváltó születés napjáról“. Ez aztán önmegtadadás!

— **Állami kedvezmények.** Kühmayer Ferencz és Társa pozsonyi arany- és ezüst-sodrony- és paszománygyára részére 1906. év végéig engedélyezett állami kedvezményeket nevezett czég budapesti áruháza és irodájára azonos lejáratú határidővel kiterjesztették.

— **Jóváhagyott alapszabályok.** A nagykanizsai ipartestületi betegsegélyző-pénztár alapszabályai jóváhagyattak.

— **Házalás eltiltása.** Pápa városnak a házaló kereskedés eltiltása tárgyában alkotott szabályrendelete jóváhagyatott.

— **A Szeged-kerületi iparmúzeum** a szegedi kereskedelmi és iparkamara házában nyitva áll vidékiek részére naponta, helybeliek részére vasárnaponként.

— **A magyar kir. kereskedelmi múzeum** keleti mintatára V., Váci-körut 32. sz. d. e. 9—12 óráig, továbbá a hazai termékek állandó kiállítása, a kereskedelem történeti gyűjtemény, a háziipari kiállítás pedig a városligeti iparsarnokban d. e. 9—12, d. u. 3—6-ig megtekinthető. A ki Budapestre utazik, el ne mulassza ezen nevezetességeket megtekinteni.

— **Mikor a mészáros inasok nyilttereznek.** Egyik németországi városkának, Mühlhausennek helyi ujságában megvádolták a mészáros inasokat, hogy — mosdatlan kézzel, s fésületlen hajjal járnak, s reggelenként ilyen állapotban hordják ki a hust. A mészáros inasok erre kapták magukat és lenyiltterezték az egész közönséget. Kijelentették, hogy ők igenis tisztán járnak, ellenben megesis és nem egyszer, hogy a tisztelt vevő hölgyek, mikor a hust átveszik, még nincsenek megmosdva és kőczos, fésületlen a hajjuk.

— **A kosárfonás** előmozdítására és az ezzel foglalkozó munkások támogatására a földm. ügyi miniszter 3000 koronát utalványozott Ó-Becse részére és a munka kiadásával és ellenőrzésével egyik ottani tanítót bízta meg, a ki most egész iskolát alkot a fűzfavesszők feldolgozására.

— **Szeszfőzői tanfolyam szeszgyár vezetőik részére.** A kassai m. kir. gazdasági tanintézetben tíz hétre terjedő szeszfőzői tanfolyam rendeztetik. A tanfolyam 1903-dik évi február hó 1-én veszi kezdetét és április 15-ig tart. A tanfolyam célja mezőgazdasági szeszgyárak részére szeszfőzőket gyakorlatilag és elméletileg kiképezni. E tanfolyamra felvétetnek azok, a kik a magyar nyelvben jártasak; írni, olvasni és számolni tudnak és felvételi vizsgával igazolják, hogy a szeszgyártás gyakorlatában kellő jártassággal bírnak. Résztvehetnek továbbá a tanfolyamon: a m. kir. gazdasági akadémia, a m. kir. gazdasági tanintézetek végzett hallgatói és a m. kir. földműves-iskolák végzett tanulói. A tanfolyamra legfeljebb 15 (tizenöt) jelentkező vehető fel; *előnyben részesülnek azok, a kik gépkezelői szakvizsgát is tettek.* A tanfolyam hallgatói a szeszgyárban előforduló összes munkákat végezni kötelesek; kötelesek továbbá a szeszgyártás elméletéből és a szeszadótörvényről tartott előadásokat szorgalmasan látogatni, a szeszgyártás ellenőrzéséhez szükséges vizsgálati módszerek elsajátítása végett a laboratoriumi munkálatokban résztvenni. A tanfolyam befejezésével a résztvevők gyakorlati és elméleti vizsgát tesznek, a melynek eredményéről bizonyítványt nyernek. Tandíj 44 (negyvennégy) korona, laboratoriumi díj 10 (tíz) korona. A jelentkezők élelmészük- és lakásukról saját maguk tartoznak gondoskodni. Szóbeli vagy írásbeli jelentkezéseket 1903. évi január hó 20-ig elfogad a kassai m. kir. gazdasági tanintézet igazgatósága, a hol egyuttal bővebb felvilágosítást is lehet nyerni.

— **Egy sajnós jelenség.** A lapok kiegészítő részét képezik a hirdetések, nemcsak azért, mert a hirdetések díjai a lapnak fenállhatását előmozdítják, hanem mert a hirdetések révén ösmerkedik meg a fogyasztó közönség szükségletének beszerzési forrásaival a legegyszerűbb módon és ezek révén vesz tudomást sokféle dologról, a melyek őt érdeklik.

A magyar királyi sójővedék vezérügynöksége (mely különben a „magyar kereskedelmi részvénytársaság“-nak egyik osztálya) egy szaklapban közölteti már hetek óta (jóllehet minden számban) az iparsót, mely tudvalevőleg iparosok részéről sokkal olcsóbban szerezhető be a rendes élvezeti sónál és tekintettel arra, hogy „A Mi Lapunk“ kizárólag iparos szaklap, megkerestük a sójővedéki vezérügynökséget, hogy bizná meg lapunkat is a hirdetések közlésével. Az erre nyert válasz olyannyira érdekes, hogy el nem

mulaszthatjuk, azt — minden magyarázat nélkül közzétenni:

Válaszolva tegnapi b. levelükre, tisztelettel értesítjük, hogy a jelen soraink kapcsán visszaküldött hirdetés megbízásunk és felhatalmazásunk nélkül jelent meg az illető budapesti szaklapban s így a díjazását is természetesen kénytelenek leszünk megtagadni.

Nincsen szándékunkban, hogy hirdetések segítségével (!) hívjuk fel az érdekeltek figyelmét az iparszó használatára s azért — bár érdeklődésüket köszönettel fogadjuk — legnagyobb sajnálatunkra, nem adhatjuk fel b. lapjuknak a kérdéses hirdetést. Kiváló tisztelettel stb.“

(Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy igazat mondott-e a t. vezérügynökség a velünk közölt állításával? mert el sem képzelhetjük, hogy akadjon a világ kerekéségén oly ujság, a mely egy az államnak segítségével *rengeteg hasznot* bezsebelő részvénytársaságnak hirdetéseit „tiszteletből“ közölje)

— **Megdrágult zóna.** Január elejétől kezdve az államvasutak tarifája megdrágult. Először is megdrágult az első szakasz. A személyvonatnál az első osztályu jegy ára 1.50, a második osztályu 1. —, a harmadik osztályu 60 fill. a gyorsvonaton az első osztály 1.80, a második osztály 1.20, a harmadik osztály 70 fillérbe kerül. A tulajdonképpeni jelentékeny drágítás azonban abban van, hogy az utolsó XIV. zónán túl még két zónát, XV. és XVI. zónát is csináltak s az ezekre való menetdíjat jelentékenyen az eddigi fölé emelték. Az új 15-ik zóna 301 kilométertől 400 kilométerig, a 16-ik zóna pedig 401 kilométertől bármely távolságra szól. Az árak dolgában személy- és gyorsvonatoknál egyaránt a 15. és 16. zóna az első kocsiosztályban 3—3 koronával, a második osztályban 2—2 koronával és a harmadik osztályban 1—1 koronával drágul. Ennél fogva a személyvonaton a 15. zóna árai 21, 14 és 9 korona, a gyorsvonaton 27, 18 és 10 korona; a 16. zónában a személyvonat ára 24, 16 és 10 K a gyorsvonaté 30, 20 és 12 K. A drágítást a kereskedelmi miniszter bizonyos előnyökkel igyekszik enyhíteni. Visszaadta az utazás megszakíthatóságának jogát. Az utas utazását ezentúl az 1—XV. vonalszakaszú jeggyel ismét megszakíthatja egyszer s utját az nap, vagy másnap folytathatja tovább. A menet-térti jeggyel szintén meg lehet az utat egyszer szakítani, de már komplikáltabb módon. Az ilyen jeggyel bíró utasnak az ut megszakítását már a vonaton be kell jelentenie a kalauznál, aki igazolványt ad neki. Ezt az igazolványt a vonaton alá kell írnia s leszálláskor az állomásfőnököknek bemutatnia. Kedvezmény lesz az is, hogy a XVI. vonalszakaszú jeggyel az államvasutak egyik vonaláról a másik vonalára is átszállhat még az esetben is, ha a közbeeső utat más vasút vonalán tette meg. A másik kedvezmény az, hogy a gyorsvonatokban is van harmadik kocsiosztály.

Hasznos tudnivalók.

(Ezen rovat alatt állandóan közölni fogunk a gyakorlati életben előforduló hasznos tudnivalókat, hogy azokat adandó alkalmakkor t. olvasóink értékesíthessék.)

A kukacok eltávolítása a sajtból, sonkából. Sajtót, sonkát stb. legkönnyebben megóvunk a dongólégytől finomra tört borssal. Ha azonban már fejlődtek ki kukacok, ezeket úgy távolítjuk el, hogy a sajtót, sonkát stb. éjjelre tiszta vízbe akasztjuk, a beható viz kiüzi a kukacokat barlangjaikból s másnap reggel az edény alján temérdek kukacot találunk. Az így kezelt sonkát legcélszerűbb aztán egy száraz, szecskával kirkott ládába tenni s szecskával jól befödni.

Lábbelinket a következő módon tehetjük víz-áthatlanná és tartósabbá: A teljesen száraz lábbelít $\frac{1}{4}$ liter lenmagolaj és ugyanannyi koromzsir összefőzött keverékével jól bedörzsöljük. Ha a fentebbi keverékhez főzés alatt 20 gm. paraffint is adunk, akkor annak nedvesség ellenálló képességét még fokozhatjuk. A bőr ricinusolajjal való bedörzsölés által szintén vízmentessé válik. Új csizmának talpát forró lenolajjal, bőrét pedig ricinusolajjal kell jó erősen bedörzsölni, mi által a csizma nemcsak vízmentes, de tartósabb is lesz. Oly csizmatalp, mely lenolajjal kenetett be, csaknem kétszerannyi ideig tart, mint az, mely e kezelésnek alávetve nem volt.

Fényesítő lakk lábbelink számára. 4 r. lampaokozmot, 15 r. terpentinolajat, 360 r. methylalkoholt, 45 r. sellakot 20 r. vörösfényű terpentint, 8 r. sandarakot zárt palackban, mérsékelt meleg helyen hosszabb ideig digerálunk.

Fém-lakk. Sárgaréz-tárgyakhoz többnyire 1 rész sellaknak 5—8 r. methylalkoholban való oldata használtatik. Öntárgyakhoz a következő keverék alkalmas: 5 r. mastix, 8 r. sandarak, 4 r. strassburgi terpentin feloldva 25 r. methylalkoholban. Téli hónapokban a fémtárgyat előbb meg kell melegíteni, minthogy a meleg általában a lakkbevonatot tapadóvá teszi.

Országos vásárok.

Jan. 6. Balassa-Gyarmat, Berkesz, Csoma, Felső-Bánya, Iván-Ezerszeg, Keszthely, Koltó-Katalin, Lelesz, Léva, Magyar-Óvár, Margita Mihályi, Munkács, Nagyfalu, (Szilágym.), Nyitra-Zsámbokrét, Palocsa, Pásztó, Pacza, Szempcz, Szt.-Péter, Topolcsány, Tisza-Ujlak, Tura, Ujbánya, Ujsz. ny, Verőcze, Veszprém, Zólyom-Lipce.

Január 7. Bajmócz, Brezova, Csik-Szépvez, Gács-Váralja, Handlova, Mindszent, Rimaszombat, Rózsahegy, Szepes-Szombat, Szerencs, Ivanecz (Horvátország), Jaska (H.), Ravna-Gora (H.), Verőcze (H.).

Január 8. Csokmány, Girált, Héthárs, Jász-Dózsa, Mitrovicz (Horvátország).

Jan. 9. Derecske, Makfalva.

Január 10. Alsó-Szt-György Dob, Forró, Gáboltó, Kolozsvár, Kőtegyán, Rum, Török-Szt.-Miklós.

Jan. 11. Hadad, Lupsa, Csoszma (Horvátország).

Jan. 12. Ó-Dombóvár, Dragomérfa, Gnezda, Kizs, Kő-Boldogfalva, Kőhalom, Küküllővár, Nagyharsány, Nagykapos, Nagylévárd, Nagyszeben Nagyszöllős, Zólyom.

Jan. 13. Göncz, Kápolnás, Kistelek, Námesztó, Radosnya, Sülelmed, Vörösvár.

Jan. 14. Böös, Déva, Balaton-Füred, Gerny szeg, Kokova, Kuti, Mező-Laborcz, Nagy-Zernit.

Jan. 15. Bátorkesz, Bittse-Lehota, Czegléd, Diószeg, Dombrád, Edelény, Eger, Galgóc, Mány, Megyaszó, Nagy-Léta, Szinye, Tiszadob.

Jan. 16. Adony, Gyarmata, Temes-Hidegkut, Marikó, Liptó-Tepla.

Jan. 17. Dévaványa, Magyar-Lápos, Maros-Vásárhely, Szucsány, Tiszolc, Jamnicza (Horvátország), Llyubecicza (Horvátország).

Jan. 18. Alsó-Vereczke, Bodzás-Ujlak, Debreczen, Facset, Gálszécs, Győr, Já-zladány, Nagy Kapornak, Korond, Lokca, Ócsa, Ozora (Tolna), Örményes, Szepes-Véghely, Zemlén-Ujlak, Vajdarcse, Várna, Verpelét.

Jan. 19. Broczko, Cseszreg, Csóka, Csorba, Hábbe, Kaál (Marostorda), Maklár, Mező-Örményes, Szvidnik, Terego, Tótvarad.

Jan. 20. Ballatincz, Buza, Fekete-Ardó, Félegyháza, Gáttaja, Hunfalva, Jablonka, Kassa, Lodomér, Magyar-Nagy-Zsombor, Maiss, Menhard, Nyirbátor, Búd-Szent-Mihály, Tapolcsány, Viteniz, Zsarnócza, Eszék (Horvátország), Kőrös (Horvátország).

Jan. 21. Felső Szivány, Verbócz.

Jan. 22. Geletnek, Mehádia, Nagy-Szombat, Sajó-Udvarhel, Szendrő, Széplak, Sztára, Ungvár.

Jan. 23. Buziás, Kendilona, Nagy-Almás, Nagy-Surány, Rimaszécs, Salgó-Tarján, Djakovár (Horvátország).

Január 24. Bicske, Kurima, Mező-Méhes, Pruzsina, Szász-Keresztur, Nagy-Tábor (Horvátország).

Szerkesztői üzenetek.

T. olvasóinkhoz legyen szabad azon kérdés járulnunk, hogy sziveskednének lapunkat oly címek beküldésével támogatni, a kirkől értelmiségüknél fogva feltehető, hogy A Mi Lapunk díszes táborához csatlakoznak, ha megismerik célunkat. Melynek teje itéseért fogadják már ezuttal is köszönetünket.

Gerzse György, Ujlak. Elismerjük sorait, de tekintettel azon szilárd elvünkre, hogy személyeskedéseket nem engedünk be csempészni lapunkba, azokat nyolcz napig megtartjuk, kívánságára visszaküldjük, elenesetben megsemmisítjük. Nekünk nem az a célunk, hogy czi vakodáshoz nyujtsunk alkalmat, hanem ott, a hol ez létezik — megszüntessük.

Berczik Dezső, Budapest. Sajnáljuk, hogy ez idő szerint nem fogadhatjuk el szives ajánkozását. Ha lapunk megerősödik, visszatérünk b. soraira.

Gabl Imre, Gajdobra. O y hihetetlennek látszik előttünk közleménye, hogy nem merjük azt közléteni. Illetékes helyen tudakozódunk és ha tényleg igaz, hogy az iparhatósági bizos csendőrökkel vezetett elő egy iparost a békéltető-bizottság elé, úgy legyen meggyőződve, hogy lesz gondunk róla, hogy sem a nevezett helységben, sem máshol eféle elő ne forduljon.

Fischer Adolf, Hegyfalva. A kért mutatványszámot megküldöttük. Úgy tudjuk, hogy önnek módjá-

ban áll lapunkat terjeszteni helységében és vidékén. Ha erre vállalkoznék, kérjük értesítését, hogy levéileg érintkezzünk.

Balogh Sándor czipészsegéd, *Békcés-Csaba* (Ótemető-utca 1951.) Lapunk olcsóságánál fogva a segédek részéről is könnyen megszerezhető s hisszük is, hogy lassankint mester és segéd örömmel fogja járítani az iparosok legönzettelenebb közlönyét, „A Mi Lapunk“-at.

Baumgarten Ferencz Torda. Köszönjük. Később jött már számunkhoz, de különben is térszűke miatt, csak jövő héten hozhatjuk. Ezentul a megyét is kiteszük a czimszallagra és kíváncsiak vagyunk, vajon akkor is eltévednek-e a lapok, különben szives tudomására adjuk, hogy hirdapreclamációk portómentesek. E féle reclamációt, ha netán ismét szükségessé válna, így tesék kiállítani akár csak negyedívnyi papiron:

„A Mi Lapunk“ kiadóhivatala Szeged.

... számot nem kaptam, kérem megküldeni és az aláírás. Kaphat azonban a postán *díjmentesen* hirdapreclamáció úrlapokat is e célra. Üdvözzettel.

Hirsch Izsák férfi-szabó Tr.-Baán. Megküldöttük. Örömmel üdvözljük önt előfizetünk sorában és kérjük, mint ahogy azt előfizetünk közül igen sokan megteszik, terjeszse A Mi Lapunkat az ottani vidéken. Üdvözzettel.

Szegedi és Temesvári kereskedelmi és iparkamara. Köszönettel vettük sz. értését; térszűke miatt jövő hétre kellett azt hagynunk.

Vendégülösök lapja Budapest. Köszönet.

Fáj József Arad. Jóindulata igazán meglepett. Fogadja őszinte köszönetünket és kérjük tentartani érdeklődését A Mi Lapunk iránt — ha lehet szives közleményeivel is. Üdvözzettel.

Berecz István fodrász Csurog. Beh bizonyult, hogy a mi kérik, nem mulik és kérjük továbbra is szives köremüködését. Üdvözzettel.

Jany István ipart jegyző Temerin. Becses előfizetése részünkre annál értékesebb, mivel, mint a festületnek tisztviselője, a lapot ugys olvashatja. Örömmel tudatjuk azonban, hogy nem Ön az egyedüli derék ipartestületi jegyzőink közül, a ki helyesen fogja fel a magyar iparosság érdekeit. Ha lehet németajku községben „A Mi Lapunkat“ terjeszteni, kérjük erre annál inkább, miután így nemzetiségi feladatot is teljesíthetünk. Szivélyes üdvözzettel.

Előfizetések elismerése:

Krizsán János, Aradi és vidéki iparosok bőripari raktárszövetkezete, Szűcs Károly, Stark Sándor (mind Aradon); Szentesi I. független 48 as népkör, Hajdu János Mezőhegyes, Berecz István Csurog, Benkó Mihály Csurog, Jany István Temerin, Kónya György, Papp Mihály, Huszár János, Cserép József, Kis Imre, Dákics Milán, Erdődi Mihály, Polgári olvasókörorosháza, Michnay Gyula B.-Csaba, November J.

Kérjük olvasóinkat, kérdezősködéseik vagy megrendeléseknél, „A Mi Lapunkra“ hivatkozni leveleikben.

Pály Testvérek
vasöntöde és gépgyára
Szegeden, Kálvária-utca.

Gyárt:
Borsajtókat.
Felvonó darut.

ELVÁLLAL:
Gépjavitásokat, új gépek és géprészek, vasöntvények készítését. Szig- és fogaskerekek, tengők, csapágyak-, gőzmalom-, téglagyár- és kendergyár berendezéseket.

Olvassuk!

Fontos!

Eladás nagyban és kicsinyben.

Nélkülözhetlen háztartási, ipari és gazdasági cikkek!

KIZÁROLAG HAZAI GYÁRTMÁNYU

legszolidabb kivitelű kefeárúk a legolcsóbb árak mellett kaphatók:

Ifj. Vajda Sámuel

kefeárugyár nagybani raktárában

SZEGEDEN, Vár-utca 1. szám.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen utánvét mellett eszközöltetnek.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Árjegyzék

kiváncra

ingyen

és bérmentve.

Rápolti, Kun és Tóth
műszövk,

alódi lenárúk, finom kamuka asztal-
neműek, jaquard-mintás és
nyüstös-árúk s a székely házi szö-
vött cikkek készítői

Székely-Udvarhelyen.

Alföldi képviselete:

BABÓS ELEK kötszövőnél
Szegeden.

Törlesztéses kölcsön.

Városi bér- és lakházakra, telkekre, mezőgazdasági birtokokra, sőt még csak építkezés alatt levő bérházakra is a létező

legolcsóbb
jelzálogi törlesztéses
pénzkölcsön

nyerhető az alábbi évi annuitások mel-
lett: **10 éves kölcsönöknél** 12,82%-ra,
20 éves kölcsönöknél 7,60%-ra,
30 éves kölcsönöknél 6,10%-ra,
40 éves kölcsönöknél 5,40%-ra,
50 éves kölcsönöknél 5%-ra, mely
százalékban ugy a kamat, valamint a tör-
lesztéses hányad már befoglaltatik. —
Községi tartozások convertáltaknak a
legolcsóbb kamatláb mellett. A fél ré-
széről a kölcsön bármikor visszafizethető.

Pongrácz Mihály és társa

bank- és váltóháza 10
S Z E G E D E N.

Országos műfestészeti, iparművészeti intézet

Főt. papságnak biboros hercegprimás Ó Eminenciája, 67,698. sz. a.
és Tolnai Festetich Tasziló gr. ur ő nagymélt. által ajánlva. Az oktatást ő
nagymélt. Császka Gy. kalocsai érsek ur nagylelkű áldozatkészsége folytán
olaszországi műfestők és műmárványozóktól nyertem.

Számos elismerő nyilatkozat.

!!! Pártoljuk a magyar iparművészetet !!!

Templomfestés stíl szerint. Gipsz-
márvány (stucco). Oltár-képek, oltár-
építés és márványozások. Tervek,
rajzok készítése, nagyítása. Torony-
kereszt aranyozások állvány nélkül.
Olajba festett oltárképek festése
művészi kivitelben bámulatos
olcsón.

1 kép 240 cm. m. 140 cm. széles 80-120 frtig
1 " 180 " " 120 " " 50 80 " "
1 " 83 " " 55 " " 25-58 " "

Szegényebb községek 25% engedményben ré-
szesülnek.

Legújabb találmányom **nedves falaknak szárazzá tétele**
festés által, grundolás felesleges, hulladékok nem léteznek a

magyar új enyv néel,

amely kizárólag csak nálam kapható. — **100 kilo 25 kor.,** ugy,
hogy meghigitva egy kilo enyv **csak 4 fillérbe** kerül. De a festő-
nek azáltal is nagy előnyére van, mert oly kész enyvvet kap, amelyet
bármily vízzel megritkíthat, szagtalan, főzni nem kell és sok időn át
tartható, mert nincs romlásnak kitéve.

BÁTORI (BLASKOVITS) MIHÁLY, műfestész,
Szabadka, VII. ker., Erdő-utca 66. sz.

BRAUN JÁNOS

első alföldi hangszerkészítő és látszerészeti üzlete

Kárász-utca 7. → **SZEGEDEN.** ← Kárász-utca 7.

Ajánlja a legjobb minőségű, saját készítésű

FÚVÓ- és VONÓ-HANGSZEREIT

és ezek alkatrészeit, mint: legfinomabb olasz és német
bélhúrokat, vonókat stb. Dús raktárt tart mindennemű
hegedűk, gordonkák, gitárok, cziterák, nagybőgők,
tamburák, cimbalmok, sipolák (clarinetok), fuvolák,
okarinák, harmonikák és különféle hangszerek, min-
denféle rézfúvók és zenélő automatakból.

Nagy választék orrosipetők, szemüvegek, táv- és látósövek, szesz-,
hő- és légsúlymérők-, vízmértékek- és rajzeszközökben.

Egyedül készítője a megdedzett rugókony acélszemüvegeknek.

Javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Fűtő-anyagok

legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrása

Schlésinger Mór

tűzifa- és szén- kereskedésében
Szegeden Párisi-körút 35.

Telefon 146. szám.

Ajánlok szobafűtéshez legjobb minőségű
**Karolinbányai porosz szalon-
szenet, légszesz-pirszenet** és
legjobb minőségű **hazai petroszé-
nyi koczka-szenet.** — Kereskedők
és iparosok figyelmét különösen felhivom
a tisztán kezelt **fa-szenemre.**
Pontos és lelkiismeretes **kiszolgálásért**
kezeskedem.

Haggenmacher * *

*** * * * Sörcsarnok**

SZEGEDEN,

Kelemen-utcában (a lóvasut mentén).

Helybeliek és vidékiek részéről
leglátogatottabb sörcsarnok.

Legjobb italok.

Kitünő konyha, olcsó árak mellett.

Legfigyelmesebb kiszolgálás.

Változatos elsőrendű zenekarok.

Becses látogatását kéri

Horváth János,
vendéglős.

13

Nem kell már most
KAVÉT Fiuméból vagy Hamburgból,
nem kell már most **TEAT**

Orosz- vagy Angolországból rendelni, megkapjuk azt már Szegeden is épp
oly olcsón és épp oly jó minőségben, még pedig az ujonan nyílt

KOTANYI JÁNOS

kávé- és teakereskedőnél Budapest, Bécs és

Szeged, Kárász-utca 5. szám (a nagytőzsde mellett).

Jamaika kávé . . . 1/2 kgr. 1.10 fill.

Gyöngy kávé . . . 1/2 " 1.30 "

Cuba gyöngy kávé 1/2 " 1.70 "

Portoriko kávé . . . 1/2 " 1.40 "

Cuba kávé 1/2 kgr. 1.60 és 1.80 "

Legfinom. Cuba kávé 1/2 kgr. 1.90 "

Pörkölt kávé saját gőzpörköldémből

Naponta friss pörkölés

Pörkölt, jó . . . 1/2 kgr. 1.30 fill.

" fin. 1/2 kgr. 1.50, 1.80, 2.— "

Igen finom, budapesti

kávéházi keverék 1/2 kgr. 2.20 "

TEA

Törmelék tea . . . 1/2 kgr. 2.50 fill

Congó tea . . . 1/2 " 3.— "

Családi keverék . 1/2 " 5.— "

Király keverék . . 1/2 " 8.— "

Valódi karaván tea 1/2 " 9.— "

Eladás kicsinyben és nagyban

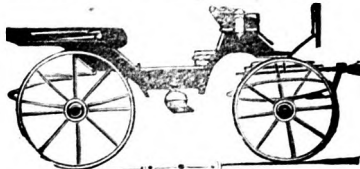
Vidékre bérmentve.

Az Alföld legnagyobb kocsigyártó telepe.

IFJ. HODÁCS JÁNOS

SZEGEDEN. Kistisza-utca 4. szám, Maros-utca folytatás.

Allandó nagy raktár

kész hintókból.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRÁZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műóras, főttalálója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltenek.

!!! Hatóságilag engedélyezett !!!

Első szegedi

FORGALMI IRODA

Bástya-utca 17. (Polltzer-ház.)

Van szerencsém a n. érdemű közön-
ségnek tudomására hozni, hogy fenti
irodában mindennemű nemesebb ele-
meket, nagy összeköttetéseimnél fogva,
rövid idő alatt az egész országban elhe-
lyezek: pld. kereskedő segéd-ek, könyvelők,
írások, magántanítónők, nevelőnők, bon-
nek, kulcsárnők, gazdatisztek, ispánok, gya-
kornokok minden szakmában stb.

Ház- és földeladás

örökáron és haszonbérletbe

!! PÉNZ !!

Jelzálog-kölcsönök

házakra és földekre,

4, 4½ és 5%-os kamatra.

10, 20, 30, 40, 50, 60 évi lefizetésre.

Végre házasságot is közvettek
és azt legnagyobb titoktartás mellett,
legnagyobb lelkiismerettel ! onyolít m le.

Nyomatott Traub B. és Társa könyv- és könyvnyomdájában Szegeden.

„A Mi Lapunk“ külön kiadása.

✿ Kalmár István.

A szegedi ipartestületet nagy veszteség érte; évek hosszú során át buzgó és érdemekben gazdag elnöke, rövid időig tartott betegeskedés után, családjának és mindnyájunk gyászára, e hó 5-én hajnalban jobblétre költözött!

E csapás feletti igaz részvétünk és az elköltözött iránt táplált őszinte tiszteletünk és szeretetünk reszketteti tollunkat, a midőn e gyászhirről teszünk jelentést kedves iparos-társainknak.

Megszűnt a lehetősége annak, hogy elhunyt derék elnökünknek önzetlen fáradozásait másként meghálálhassuk, minthogy az utolsó, a mulandó emberi végtisztesség-adásnál jelen legyünk mindannyian, a kiknek érzékük van a nemes érzelmet, a buzgó törekvést, a felebaráti szeretet megnyilvánulását érdeme szerint méltányolni.

Legyünk férfiak, méltók önmagunknak megtiszteltetésére és jelenjünk meg mindannyian **1903. január hó 6-án, délután 1/23 órakor az ipartestületi székházban**, hogy onnét gyász-zászló vezetésével együtt mehessünk a drága halottunk végtisztességéhez.

Ne hiányozzék senki! Ott legyen mindenki! Jsten velünk!

„A Mi Lapunk“

bizottsága.